

Образоване и.г. № 94/2025г.
Определен орган
содис Валентина
М.М. 2025г.

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

Бх. № 615 К9

Дата 07.11.25г.

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ИСКАНЕ

ОТ

НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ ОТ 51-ВОТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

за установяване на противоконституционност на

на чл. 14, ал.1 ал.2 ал.3, чл. 15, ал. 1, чл. 16, ал.2, ал.3, ал. 4 в, т.1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 от Закона за Държавна агенция „Разузнаване“, чл. 7, ал. 1 т. 5, т.6, т.7 от Закона за управление и функциониране на системата за защита на националната сигурност, приети от 51-вото Народно събрание на 10 октомври 2025 г., повторно приети на 30 октомври 2025 г., обнародвани в бр.№ 94 от 4 ноември 2025 г. на Държавен вестник

Същите противоречат на:

- член 8 от Конституцията на Република България, постановяващ принципа на разделение на властите;
- член 92, ал. 1 от Конституцията на Република България, който постановява принципа, че Президентът е държавен глава, олицетворяващ единството на нацията;
- член 98, ал. 7 от Конституцията на Република България, който постановява принципа назначаване и освобождава от длъжност и други държавни служители, определени със закон от Президента;
- член 100 от Конституцията на Република България, който постановява принципа на ръководна роля на Президента по отношение на въпроси, касаещи националната сигурност.

Основание: Чл. 149, ал.1 т.2, вр. с чл.150, ал.1 пр.1-во от Конституцията на Република България

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

На 10 октомври 2025 г. и повторно на 30 октомври 2025 г. от 51-вото Народно събрание бяха приети изменения в ЗАКОНА ЗА ДЪРЖАВНА АГЕНЦИЯ „РАЗУЗНАВАНЕ“ (обн., ДВ, бр. 79 от 2015 г.; изм., бр. 105 от 2016 г., бр. 103 от 2017 г., бр. 17 от 2019 г., бр. 51 и 69 от 2020 г. и бр. 84 от 2023 г.)

с които се реши:

§ 1. В чл. 14 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите „назначава с указ на президента на републиката“ се заменят с „избира с решение на Народното събрание“.

2. В ал. 2 думата „преназначен“ се заменя с „преизбран“.

3. Алинея 3 се изменя така:

„(3) Председателят се подпомага от трима заместник-председатели, които се назначават с решение на Министерския съвет за срок 5 години по предложение на председателя.“

§ 2. В чл. 15, ал. 1 в текста преди т. 1 думата „назначавани“ се заменя с „избрани, съответно назначавани“.

§ 3. В чл. 16 се правят следните изменения:

1. В ал. 2 думите „указ на президента на републиката“ се заменят с „решение на Народното събрание“.

2. В ал. 3 думите „президента на републиката да назначи“ се заменят с „Народното събрание да избере“.

3. В ал. 4 думата „назначаване“ се заменя с „избиране“.

§ 4. В чл. 34 ал. 6 се изменя така:

„(6) Инспекторът е държавен служител по този закон.“

Заклучителни разпоредби

§ 5. В Закона за управление и функциониране на системата за защита на националната сигурност (обн., ДВ, бр. 61 от 2015 г.; изм., бр. 94 от 2018

г., бр. 69 от 2020 г. и бр. 15 от 2022 г.) в чл. 7, ал. 1 се правят следните изменения и допълнения:

1. Точка 5 се изменя така:

„5. прави предложение до президента на републиката за назначаване и освобождаване на ръководителя на Служба „Военно разузнаване“;“.

2. Създава се нова т. 6:

„6. прави предложение до Народното събрание за избиране и освобождаване на ръководителите на Държавна агенция „Национална сигурност“ и Държавна агенция „Разузнаване“;“.

3. Досегашната т. 6 става т. 7.

§ 6. В Закона за оръжията, боеприпасите, взривните вещества и пиротехническите изделия (обн., ДВ, бр. 73 от 2010 г.; изм., бр. 88 от 2010 г., бр. 26 и 43 от 2011 г., бр. 44 и 73 от 2012 г., бр. 66, 68 и 70 от 2013 г., бр. 53 и 98 от 2014 г., бр. 14, 56, 79, 94 и 95 от 2015 г., бр. 47, 81 и 103 от 2016 г., бр. 103 от 2017 г., бр. 10 и 20 от 2018 г., бр. 37 от 2019 г., бр. 28 и 100 от 2020 г., бр. 80 от 2021 г., бр. 102 от 2022 г., бр. 84 от 2023 г. и бр. 13 и 41 от 2024 г.) се правят следните допълнения:

1. В чл. 26, ал. 1 се създава изречение второ: „Минималната дълбочина на маркировката е най-малко 0,0762 милиметра.“

2. В § 4, ал. 1 от допълнителните разпоредби се създава т. 10:

„10. Директива за изпълнение (ЕС) 2024/325 на Комисията от 19 януари 2024 г. за изменение на Директива за изпълнение (ЕС) 2019/68 по отношение на минималната дълбочина на маркировката на огнестрелните оръжия и основните компоненти (ОВ, L 2024/325, 22 януари 2024 г.).“

С УКАЗ №191 от 22-ти октомври 2025 г. на основание чл. 101 ал. 1 КРБ Президентът върна за ново обсъждане в Народно събрание Закона за изменение на Закона за Държавна агенция „Разузнаване“, приет на 10 октомври 2025 г.

На 30.10.2025 г. Народното събрание отхвърли наложеното вето на държавния глава.

Законопроектът за изменение на Закона за Държавна агенция "Разузнаване" със сигнатура 51-554-01-159 бе внесен от вносителите народните представители от ПГ на ИТН, БСП и ГЕРБ АЛЕКСАНДЪР ВИКТОРОВ РАШЕВ; СТАНИСЛАВ СВЕТОЗАРОВ БАЛАБАНОВ; ДРАГОМИР

ВЕЛКОВ СТОЙНЕВ; МАЯ ЙОРДАНОВА ДИМИТРОВА; ИЛИЯН СЛАВЕЙКОВ
ЙОНЧЕВ; МАНОИЛ МИНЧЕВ МАНЕВ; ХРИСТО БОГОМИЛОВ ТЕРЗИЙСКИ.

На основание чл.71 ал.1 Правилника за организацията и дейността на Народното събрание (ПОДНС) Председателят на Народното събрание Наталия Киселова в противоречие с процедурните правила погрешно разпредели цитирания Законопроект на Комисията по вътрешна сигурност и обществен ред като водеща комисия, чийто председател е народният представител от ПГ на ГЕРБ Маноил Минчев Манев, а не на ресорната Комисията за контрол над службите за сигурност, прилагането и използването на специалните разузнавателни средства и достъпа до данните по Закона за електронните съобщения, председателствана за периода 01 септември - 31 декември 2025 г. на ротационен принцип, съгласно чл. 21, ал. 6 от ПОДНС от народния представител от ПГ Възраждане Златан Златанов.

На основание чл.71, ал. 2 от ПОДНС е постъпило възражение от Председателя на Комисията за контрол над службите за сигурност, прилагането и използването на специалните разузнавателни средства и достъпа до данните по Закона за електронните съобщения Златан Златанов до Председателя на Народното събрание Наталия Киселова с искане Законопроектът да се разпредели да председателстваната от него комисия като водеща, но това искане бе оставено без уважение.

Така без събрани становища по внесения Законопроект, без обществен дебат същият Законопроект е разгледан на заседание на Комисията по вътрешен ред и сигурност още на 25-ти септември 2025 г. , разгледан и приет на пленарно заседание в Народно събрание на 2-ри октомври 2025г. без да е събрана съответната информация за различните гледни точки в обществото, за да се проведе един пълноценен дебат. След предложението между първо и второ четене, Законопроектът приет на второ четене от Народното събрание на 10.10.2025 г.

Мотивите на Законопроекта за изменение на Закона за Държавна агенция "Разузнаване" със сигнатура 51-554-01-159 са почти изцяло идентични с тези на Законопроект за изменение на Закона за Държавна агенция "Национална сигурност" със сигнатура 51-554-01-160 и на 17.09.2025 г. Законопроект за изменение на Закона за специалните разузнавателни средства със сигнатура 51-554-01-161 въз основа, на които Парламента прие изменения в Закона за Държавна агенция "Национална сигурност" и за Закона за специалните разузнавателни средства. Представянето на шаблони мотиви е равносилно на липсата на такива и не отразява истинските причини за законодателна промяна, уреждаща материя,

която касае строго специфични обществени отношения и по същество представлява опорочаване на цялата законодателна процедура и нормите на чл.28, ал.1 от Закона за нормативните актове и чл. 76, ал. 1 ПОДНС.

Приетият през 2015 г. Закон за Държавна агенция „Разузнаване“ първоначално е приет при условията на споделена компетентност между държавния глава и правителството при назначаване на председател, който се назначава с указ на Президента на Републиката по предложение на Министерския съвет за срок 5 години, отчитайки факта, че Агенцията е служба, непосредствено подчинена на Министерския съвет. Държавна агенция „Разузнаване“ е девоенизирана структура, позиционирана в изпълнителната власт като за постигане на задачите ѝ в сферата на националната сигурност, Законът изрично разпорежда в чл. 4, т.4 и т.6 принципите **за политически неутралитет, обективност и безпристрастност**. На Държавна агенция "Разузнаване" не се възлагат задачи от вътрешнополитически характер.

Вменените със закон задължения на Държавна агенция "Разузнаване" са да придобива, обработва, анализира, изготвя оценки и прогнози, съхранява и предоставя разузнавателна информация като такава е всяка информация, придобита от Агенцията информация за чужди страни, организации и лица или за свързани с тях български организации и лица, която е от значение за националната сигурност на Република България. Ето защо **съгласно чл. 396, ал.1 т.6 от НПК гражданските лица на служба в Министерството на отбраната, в Българската армия и в структурите на подчинение на министъра на отбраната, в Националната служба за охрана, в Държавна агенция "Разузнаване", подведени под съдебна отговорност при или по повод изпълнение на службата им, носят същата пред военен съд.**

Президентът на Републиката има право да поставя задачи на Агенцията съгласувано с Министър-председателя, изисква и получава информация и становища от председателя на Агенцията по въпроси, свързани с отбраната и националната сигурност, се запознава и да взема отношение по годишния доклад за дейността на агенцията преди внасянето му от Министерския съвет в Народното събрание за приемане. От своя страна Министър-председателят поставя задачи на Агенцията, изисква и получава становища от председателя на Агенцията по въпроси, свързани с изпълняваните от нея функции и дейности.

От своя страна фигурата на председателят на Агенцията е от изключително обществено и общодържавно значение. Той организира,

ръководи и контролира изпълнението на функциите и дейностите, възложени на агенцията, представлява агенцията, съставя проект на бюджет на агенцията и ръководи изпълнението му, организира, ръководи и контролира разходването на особените финансови средства, ръководи управлението на човешките ресурси и социалната политика, утвърждава Етичен кодекс за поведение на държавните служители в агенцията, изготвя и представя пред Министерския съвет ежегодно до 31 март годишен доклад за дейността на агенцията за предходната година, управлява предоставените на агенцията имоти и движими вещи - държавна собственост, осъществява сътрудничество с партньорски служби на други държави, с международни органи и организации, изпълнява и други правомощия, възложени му със закон.

От същия характер е и важноста на неговите до момента двама (а съгласно оспорваните от нас разпоредби вече трима) заместници, на които Председателят делегира със заповед правомощия на заместник и определя техните функции. Функциите и правомощията на председателя в негово отсъствие от страната, при невъзможност да ги изпълнява в цялост или частично или когато ползва законоустановен отпуск, се изпълняват от определен с негова писмена заповед заместник-председател за всеки конкретен случай.

В мотивите на Законопроекта, с който се приеха оспорваните от нас промени недвусмислено същите се обосновават с **липсата на механизми за разрешаване на евентуално възникнали конфликти между Президента и Министерски съвет**“ при упражняване на споделената им компетентност по отношение назначаването председател на Агенцията. Този правно абсурден евфемизъм от своя страна е в пряко противоречие с държавническо основополагащия принцип **„власт власт възпира“**.

С оспорваното от нас решение на Народното събрание на Република България е нарушен принципа на разделение на властите, заложен в чл.8 от Конституцията на Република България. Разделението на властите е принцип на съвременната демократична и правова държава, който ограничава възможността за произвол на изпълнителната власт чрез отделянето на поне три държавни власти, изпълнителна, законодателна и съдебна. С приетите изменения, обаче е налице пряка намеса от страна на законодателната власт в правомощията на Президента. Въпросното изменение на Закона за Държавна агенция „Разузнаване“ е прието от Народното събрание заедно с още два изменения на законодателна материя,

уреждаща националната сигурност, а именно Закона за Държавна агенция „Национална сигурност“ и Закона за Държавна агенция „Разузнаване“ и при висящо положение на И.Ф. Председател на участие в съвместни мероприятия с Държавна агенция“ Национална сигурност“ Деню Денев след изричен отказ на президента да назначи същия, чиято кандидатура е предложена от Министерски съвет. Тези три изменения от своя страна бяха предшествани от изменението на Закона за Националната служба за охрана, изразяващо се в отмяната на чл. 14, ал. 1, т. 14, приета на 3 октомври 2025 г., което бе съществен момент от институционалната войната на доминираното от управляващото мнозинство 51 во Народно събрание срещу Президентската институция.

Съгласно чл. 92, ал.1 от КРБ, Президентът е държавен глава и олицетворява единството на нацията, представлявайки Република България в международните отношения. Съгласно чл. 100 от КРБ, Президентът е върховен главнокомандващ на въоръжените сили на Република България, назначава и освобождава висшия команден състав на въоръжените сили и удостоява с висши военни звания по предложение на Министерския съвет, има право да обяви обща или частична мобилизация по предложение на Министерския съвет в съответствие със Закона с право да обявява положение на война при въоръжено нападение срещу страната или при необходимост от неотложно изпълнение на международни задължения, военно или друго извънредно положение, когато Народното събрание не заседава. Според разпоредбите на ал. 3 от разпоредбите на същия член, Президентът възглавява Консултативния съвет за национална сигурност.

Именно тъй като Държавна агенция "Разузнаване" е служба за сигурност, непосредствено подчинена на Министерския съвет до приемането на оспорваните от нас изменения в Закона, съгласно чл. 14, ал.1 Агенцията се ръководи от председател, който се назначава с указ на Президента на Републиката по предложение на Министерския съвет за срок 5 години. Философията на тази разпоредба е в баланса на властите (законодателна, изпълнителна и съдебна) олицетворяван от институцията на Президента. С приетото от 51- то Народно събрание изменение на Закона се създават опасни за националната сигурност предпоставки изборът на Председател на Агенцията да е предмет на нечистоплътни задкулисни политически сделки, включително и при условията на враждебни на българските интереси външни геополитически фактори с влияние върху парламентарни политически субекти, особено при фрагментиране на парламентарно статукво. Изборът на председател на Агенцията от

парламентарно мнозинство, което е продукт на конюнктурни действия, вследствие на политически и идеологически аспирации на партийни централи придава на фигурата на председателя силна зависимост, което не само, че не кореспондира с философията на националната сигурност, елемент, от която е Държавна агенция „Разузнаване“, но и контрастира с философията на работа на самата Агенция. С приетото изменение за избор на председател на Агенцията от Народното събрание всъщност се допуска политизация на визираната длъжност.

Non sense от конституционна гледна точка е вмешателството на Народното събрание, съставено от множество противоречащи си политически субекти, в оперативната дейност на президента, който е обединител на нацията и който заедно с орган на изпълнителната власт в лицето на Министерски съвет в състояние на **споделена компетентност** определяха председател на Агенцията като с приетите изменения се дерогират и разпоредбите на чл. 105 и чл. 114 КРБ, съгл. които Министерският съвет ръководи и осъществява вътрешната и външната политика на страната в съответствие с Конституцията и Законите като в тази връзка въз основа и в изпълнение на Законите, а съгласно Закона за Държавна агенция „Разузнаване“ *същата придобива, обработва, анализира, изготвя оценки и прогнози, съхранява и предоставя разузнавателна информация за чужди страни, организации и лица или за свързани с тях български организации и лица, която е от значение за националната сигурност на Република България.*

В светлината на принципа на разделението на властите, трябва да се разглеждат не само отделните дейности на държавните органи, а техните правомощия. Държавният апарат като субект на властта действа като представител на суверена. Има държавни органи, които осъществяват властта на суверена пряко по негова делегация. Те са представителни органи. Има и държавни органи, които действат по служба. Те не са представителни. Първите осъществяват власт, те са власти. Вторите не са. Те осъществяват само функции. В този ред на мисли Конституцията на Република България ясно очертава правомощията на Народно събрание, Президент и Министерски съвет, част от които са и ръководството, и осъществяването на вътрешната и външната политика на страната в съответствие с Конституцията и Законите. Това е установено от заложените в Конституцията принципи за взаимоотношения между отделните власти и между установените в Конституцията органи, като се гарантират дейността и зачитането им като носители на определена компетентност, която им е предоставена именно от Конституцията. В тази насока парламентарното

управление установява сътрудничество и взаимодействие между законодателната и изпълнителната власт, а намесата на Народното събрание в дейностите на изпълнителната власт е регламентирана и ограничена от Конституцията, за да се гарантира независимост при осъществяване на публичната власт от страна на изпълнителната – каквато е и непротиворечивата практика на Конституционния съд (Решение №.6/1993г.; Решение №.1/1999г.; Решение №.15/1999г. и др.). Тъй като Държавна агенция „Разузнаване“ е част от изпълнителната власт, то следва да е политически неутрална, както и всички останали структури, които са функционално обвързани с националната сигурност и отбраната.

Това е и същността на философията на процедурата по възникване на правомощия на председател на агенцията чрез назначаването посредством съгласуваност на органи и структури, имащи отношение към кадровата политика в службите от сферата на сигурността и отбраната-Президент на Републиката (чл. 100 ал.1 т.3 КРБ) и Министерски съвет (чл.105 ал.2 КРБ). Промяната на процедурата на споделена компетентност посредством прехвърлянето ѝ върху Народното събрание измества фокуса от аргументи във философията на конституционните норми и поставя под въпрос както професионализма на бъдещите назначения, така и обективността на самия избор

До приемането на настоящите промени, за да произведе последици назначаването, респективно освобождаването на длъжността „Председател“ е необходимо предварително съгласуване на указа и неговото приподписване (Решение №13/1999 г. по кд №9/1999 г. Решение № 2/ 2002 г. по кд №2/2002 г.). В светлината на принципа „**власт власт възпира**“ това беше възможност за взаимен контрол и споделяне на отговорност на двата органа -участници в правомощието (Президент и Министерски съвет). Възлагането на избора на председател на агенцията на Народното събрание лишава не само Президента, но и Министерски съвет от тази възможност. Избирането и освобождаването на председател на агенцията от Народното събрание по предложение на е в противоречие с чл.84 т.8 пр. II от Конституцията защото Парламентът отнема инициативата за упражняване дори на собственото си правомощие от неговите членове.

С оспорваното от нас решение, се извършва дерогиране на въпросните правомощия на Президент и Министерски съвет и изземване на власт и оперативни управленски функции. И то именно такива, каквито са му предоставени по Конституцията на Република България. Така с решение на Народното събрание се нарушава конституционно установеният баланс

между трите власти и се пренебрегва Конституцията, което е нарушение на принципа на правовата държава, залегнал в член 4, ал.1, както и принципа за върховенство на Конституцията, залегнал в член 5, ал.1 от нея. Конституционно нетърпимо е Народното събрание самоволно да взема решения, които не са в рамките на неговите конституционни правомощия.

В мотивите към решение No.1/2005г. Конституционният съд посочва, че „правова държава“ означава упражняване на държавна власт на основата на Конституцията, в рамките на законите, които материално и формално и съответстват и са създадени за запазване на правна сигурност. Този принцип – на правовата държава, означава и това, че основите правовия ред, заложи в Конституцията на Република България, са в еднаква степен задължителни и за трите власти – законодателна, изпълнителна и съдебна, както е посочено и в мотивите към Решение No.22/10.12.1996г.

Така приетите изменения са противоконституционни защото са приети в нарушение на процедурните правила на Народното събрание за извършване на законотворческа дейност и са в пряко нарушение на баланса на трите вида власти, баланс, олицетворяван от Президентската институция и в този смисъл се явяват в противоречие на

- член 8 от Конституцията на Република България, постановяващ принципа на разделение на властите;

- член 92, алинея 1 от Конституцията на Република България, който постановява принципа, че Президентът е държавен глава, олицетворяващ единството на нацията;

- член 98, алинея 7 от Конституцията на Република България, който постановява принципа назначаване и освобождава от длъжност и други държавни служители, определени със закон от Президента;

- член 100 от Конституцията на Република България, който постановява принципа на ръководна роля на Президента по отношение на въпроси, касаещи националната сигурност.

Ето защо досежно гореизложено, правим настоящото

ИСКАНЕ:

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

По изложените по-горе съображения молим на основание чл. 149, ал.1, т.2 във вр. с чл. 150 от Конституцията на Република България да обявите за противоконституционни измененията на чл. 14, ал.1 ал.2 ал.3, чл. 15, ал. 1, чл. 16, ал.2, ал.3, ал. 4 в, т.1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 от Закона за Държавна агенция „Разузнаване“, както и на чл. 7, ал. 1 т. 5, т.6, т.7 от Закона за управление и функциониране на системата за защита на националната сигурност, приети от 51-вото Народно събрание на 10 октомври 2025 г., повторно приет на 30 октомври 2025 г., обнародвано в бр.№ 94 от 4 ноември 2025г. на Държавен вестник.

Предлагаме да бъдат конституирани като заинтересовани страни Народното събрание, Президента на република България, Върховния административен съд, Висшия адвокатски съвет, Висшия съдебен съвет, Министерски съвет.

ВНОСИТЕЛИ:

Костадин Тодоров Костадинов
Цорко Томов Ангел
Петър Николаев Петров
Ангел Киселков Славов
Мира Михайлова Михайлова
Дия Вандева Рагелова
Веселин Михенов Вешев
Стоян Николов Тоскаков
Ангел Ненов Георгиев
Ангел Василев Ангел
Георги Николаев Георгиев

Димчо Димитров Димчев

Никола Ангелов Думитрев

Убайно Гершев Сурд

Даниел Станиславов Продратов

Димо Георгиев Дрежев

Ивелин Петров Дубеков

Златан Стоянов Златанов

Климент Мичков Уланов Омбур

Георги Христов Иванов

Александър Голубович Косев

Димитар Валентинов Гюрев

Красиво Стоянов Вразев

Борис Димитров Дасалчев

Даниел Петров Петров

Емил Янков Янков

Свети Димитров Цунт

Маргарита Младова Жахарева

Константина Венциславова Пирева

Филиппа Радева Къртаева

Радостин Петев Василев

Христо Цветанов Рагашки

Жури Янчев Веселински

Николай Георгиев Разуб-

Венцислав Иванов Петков-

Кремшир Митков Митков

Томас Ангелов Тетков

Александър Велиславов Тодоров

Христиан Димитров Димитров,
Иван Димитров Иванов
Иванко Васильев Трачев,

Коста Георгиев Стоянов

Йордан Христов Тодоров
Селен ~~Менчикова~~

Хайри Рахматов Сагдиев
Танер Мехмед Али
Ахмед Ахмедов Вранцев

Христи Д. Азев

Левент Орхан Мимин

Богдан Ивков Трачков

Богдан Ивков ~~Ивков~~

Андрей Иванов Цуклов

Иванко Ванишинов Утков